

Bijlage 1. Stand van zaken maatregelen en overzicht moties en toezeggingen

Acute maatregelen

Zelfmeldersmaatregel

Vanwege het capaciteitstekort bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) worden sinds 6 december 2023 zeer beperkt mannelijke volwassen zelfmelders opgeroepen. Er zijn momenteel ongeveer 3.300 mannelijke zelfmelders die nog moeten worden opgeroepen of al opgeroepen zijn en zich nog moeten melden (de normale voorraad bedraagt ongeveer 1.100). Dit komt neer op een voorraad van 584 nog uit te zitten detentiejaren. Een detentiejaar staat gelijk aan één plaats voor een jaar. Vanaf 16 december 2024 tot 1 november jl. zijn in totaal ca. 1.672 zelfmelders met een straf tot maximaal 14 dagen opgeroepen. Van de zelfmelders opgeroepen tot 1 november heeft ca. 40% zich gemeld. Dit is vrijwel hetzelfde opkomstpercentage als voor de zelfmeldstop. DJI zet in op het verhogen van de bezetting van de zelfmeldlocaties, onder andere door het aantal oproepingen per capaciteitsplaats te verhogen. Momenteel worden er door DJI voor elke twee plekken drie zelfmelders opgeroepen. DJI blijft het opkomstpercentage van zelfmelders en de bezetting monitoren om te bezien of het oproeppercentage verder moet worden aangepast.

Arrestantenmaatregel

De arrestantenmaatregel houdt in dat mannelijke arrestanten met minder dan 60 dagen openstaande straf in beginsel niet worden aangehouden in verband met de druk op de celcapaciteit. Alle zaken worden direct doorgezet van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) aan de politie. Als de politie in aanraking komt met iemand die een dergelijke straf heeft openstaan, bijvoorbeeld in het kader van een nieuw strafbaar feit of overlast, heeft de politie de bevoegdheid om een eigen afweging te maken voor het oppakken van deze veroordeelden (bijvoorbeeld in het kader van de veiligheid).

Vóór invoering van de acute arrestantenmaatregel op 15 maart 2024 werden gemiddeld 150 veroordeelden per week aangehouden voor één of meerdere veroordelingen tot maximaal twee maanden. Vanaf de ingangsdatum van de acute maatregel tot 1 november jl. zijn dit gemiddeld circa 89 aanhoudingen per week met een straf van 60 dagen of minder en 25 aanhoudingen per week met een straf van meer dan 60 dagen.

De voorraad aan kansrijke arrestanten bedraagt 324 detentiejaren (peildatum 26 november). De kansrijke voorraad is het deel van de werkvoorraad van de politie die kansrijk is om te worden opgespoord en aangehouden. Dit is berekend op basis van ervaringscijfers uit het verleden. Het gaat dan om veroordeelden voor een: vrijheidsstraf, vervangende hechtenis na omzetting taakstraf en onherroepelijke geldboetevonnissen. Dit cijfer bevat geen veroordeelden die onvindbaar zijn dan wel verblijven in het buitenland waarbij er geen rechtsmiddelen zijn om de openstaande vonnissen alsnog tot uitvoer te brengen.

Eerder heenzenden

Zoals per brief¹ van 30 juni jl. aangegeven is het heenzenden indien noodzakelijk sinds 15 juli jl. juridisch mogelijk gemaakt in de Regeling tijdelijk verlaten inrichting (Rtvi). Het eerder heenzenden is gestart met een maximum van 7 dagen en sinds de week van 18 augustus is dat uitgebreid naar een maximum van 14 dagen. Sinds de start van de maatregel medio juli zijn er in totaal 768 gedetineerden die eerder (worden) heengezonden (peildatum 7 november 2025). Gezien deze cijfers levert de maatregel met maximaal 14 dagen op jaarbasis naar verwachting circa 95 detentiejaren op. DJI maakt elke week een eerste selectie van welke gedetineerden in aanmerking komen voor het eerder heenzenden. Dit is op basis van de strafduur en aard van delict. Vervolgens wordt gekeken welke overige uitsluitingsgronden van toepassing zijn op deze lijst. Nadat alle criteria en uitsluitingsgronden zijn toegepast, blijft een aantal gedetineerden over dat daadwerkelijk heengezonden wordt.

Aanvullende tijdelijke maatregelen

Meer gedetineerden plaatsen op Beperkt Beveiligde Afdeling (BBA)

In tabel 1 wordt het aantal bruikbare plaatsen en het bezettingspercentage op de BBA

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2024-2025, 24587, nr. 1056

weergegeven. Sinds oktober 2025 zijn er 27 beperkt beveiligde plekken PI in Haaglanden die worden ingezet als BBA.

Tabel 1. Bruikbare plaatsen en bezetting op de BBA

	<i>Bruikbare plaatsen</i>	<i>Bezettingspercentage</i>
December 2023	170	48%
Maart 2024	180	68%
Mei 2024	208	75%
Augustus 2024	250	86%
November 2024	282	89%
Maart 2025	331	87%
April 2025	344	86%
Mei 2025	344	88%
Juni 2025	344	85%
Juli 2025	346	89%
Augustus 2025	345	89%
September 2025	346	91%
Oktober 2025	373	89%

Pilot tablets op cel

De pilot tablets op cel wordt door DJI gemonitord en geëvalueerd. Inrichtingen hebben de ruimte gekregen de inzet op verschillende manieren te beproeven. Om goed met de werkwijzen te oefenen en te komen tot een gedegen advies, heeft DJI besloten de pilotperiode met twee maanden te verlengen. Eind 2025 verwacht ik de uitkomsten van de evaluatie op te kunnen nemen in een advies over het gebruik van de tablets in de toekomst. In de volgende voortgangsbrief zal naar verwachting de Kamer hierover worden geïnformeerd.

Uitgebreide testen hebben vooraf plaatsgevonden om te zorgen voor een veilig gebruik. De inhoud is goed gescreend en de tablet is volledig afgeschermd. Gedurende de pilot blijft DJI toezien op veilig gebruik van de tablets. Een inrichting geeft bijvoorbeeld aan dat op de dag dat de tablets op een afdeling worden inzet, minder personeel nodig is en het vrijgespeelde personeel op een andere afdeling kan worden ingezet of kan het personeel andere taken verrichten, die anders zouden blijven liggen. Ook wordt het verbeterde aanbod op de tablets, met bijvoorbeeld e-learning en e-boeken, als positief ervaren. Maar zowel personeel als gedetineerden geven ook aan dat een regulier dagprogramma altijd de voorkeur heeft.

Overzicht moties

<i>Lid/leden</i>	<i>Kamerstuk nr.</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Voortgang</i>	<i>Vindplaats afdoening</i>
Ellian (VVD)	Kamerstuk 24 587, nr. 1043	Verzoekt de regering om direct te verkennen of dergelijke schepen op korte termijn ingezet zouden kunnen worden om capaciteit voor het gevangeniswezen te creëren, en de Kamer over de uitkomsten te informeren voor het zomerreces.	DJI verkent wat de mogelijkheden zijn om detentieboten in te zetten. Uw Kamer wordt via de voortgangsrapportages op de hoogte gehouden.	-

Bruyning (NSC)	Kamerstuk 24 587, nr. 1036	Verzoekt de regering met spoed de volgende maatregelen uit te werken: • In overleg treden met het CJIB om het aantal gijzelingen wegens niet-betalde boetes verder te verminderen; • In gesprek gaan om de verhouding van «twee uur taakstraf is een dag detentie» aan te passen naar bijvoorbeeld «vier of zes uur taakstraf is een dag detentie»; • Meer mogelijkheden creëren om een deel van de straf om te zetten in enkelbandgebruik met strenge plaats- en tijdsvoorwaarden; • Meer mogelijkheden realiseren voor detentie buiten werkuren; • Verkennen of en op welke wijze beperkt beveiligde detentiecapaciteit kan worden uitgebreid; • Verkennen onder welke voorwaarden een groter deel van de isd-maatregel extramuraal, en daarmee in een zorginstelling, ten uitvoer kan worden gelegd.	1, 2 en 3: afgedaan. 4, 5 en 6: middels deze brief afgedaan.	1, 2 en 3: vierde voortgangsrapportage capaciteit (blz. 10 en 11)-
Eerdmans (JA21)	Kamerstukken II, 2025/25, 36725 VI, nr. 24	Verzoekt het kabinet werk te maken van een wervingsplan voor DJI-personeel met als doel om het werken bij DJI zo aantrekkelijk mogelijk te maken.	Over de voortgang wordt uw Kamer bij de volgende voortgangsbrief in 2026 geïnformeerd.	-
Eerdmans (JA21)	Kamerstukken II, 2025/25, 36725 VI, nr.23	Verzoek de regering om zo snel mogelijk met herkomstlanden van gedetineerden in contact te treden zodat een deel van de gedetineerden zonder verblijfsrecht in Nederland hun gevangenisstraf uit kunnen zitten in het herkomstland.	Middels deze brief afgedaan.	Zesde voortgangsrapportage, onder 'Moties en toezeggingen'

Overzicht toezeggingen

Nr.	Vindplaats	Omschrijving	Voortgang	Vindplaats afdoening
TZ202404	Plenair debat over het tekort aan plekken in de gevangenissen (11/4/2024)	De minister voor Rechtsbescherming zegt de Kamer toe om in de voortgangsbrief voor de zomer met een toekomstverkenning te komen en dieper in te gaan op innovatie en digitalisering.	In uitvoering.	-
TZ202509-146		De staatssecretaris stuurt de volgende voortgangsbrief over het gevangeniswezen tijdig aan de Kamer.	Middels deze brief afgedaan.	-

		(voortgangsrapportage capaciteit DJI)		
TZ202509-147		De staatssecretaris stuurt voor het einde van het jaar een gedetailleerde 'menukaart' met beleidskeuzes t.a.v. het capaciteitsstekort naar de Kamer. Hierin wordt in ieder geval meegenomen: de impact, de kosten, de tijdspanne waarbinnen de opties te realiseren zijn, de impact op en veiligheid van het personeel en de appreciatie van het kabinet van de opties. Ook de suggestie over meerpersoonscellen wordt meegenomen.	In uitvoering. Voor het kerstreces wordt uw Kamer geïnformeerd.	-
TZ202509-148		De staatssecretaris stuurt ruim voor het volgende gevangenisdebat de beantwoording van de vraag van het lid Eerdmans over militaire oefenterreinen in relatie tot stikstof naar de Kamer.	Middels deze brief afgedaan.	Zesde voortgangsrapportage, onder 'Moties en toezeggingen'
TZ202509-149		De staatssecretaris zal, in het geval de maatregel van eerder heenzenden zal oplopen naar meer dan veertien dagen, de Kamer hierover per ommegaande informeren.	In uitvoering.	-